

Bakat Kepimpinan Bentuk Pasukan Berprestasi Tinggi

Oleh:
MOHD. RAIZALHILMY BIN
MOHD. RAIS
hilmy@ump.edu.my

Kepimpinan merupakan satu aspek yang sangat penting dalam menentukan arah haluan dan kejayaan sesuatu kelompok manusia seperti keluarga, kumpulan, institusi atau organisasi. Walaupun terdapat pelbagai gaya kepimpinan, setiap gaya perlu disesuaikan dengan kumpulan tertentu mengikut keadaan dan juga hasil objektif tertentu untuk memacu dan menjana modal insan ke arah produktiviti yang tinggi.

Sebuah organisasi yang berjaya bukan sahaja aktif dalam menggalakkan semangat berpasukan, tetapi sentiasa mencari mekanisme untuk membangunkan kemahiran berpasukan bagi meningkatkan peranan sesebuah pasukan itu. Keberkesanan kemahiran ini amat dipengaruhi oleh kepelbagaian bakat yang wujud dalam sesebuah organisasi untuk mendukung aspirasi dan inspirasi organisasi mencapai kecemerlangan. Abad ke-21 menuntut beberapa perubahan ketara yang perlu dilakukan di dalam organisasi bagi memahami persekitaran dengan aturan-aturan baharu di dalam dunia yang saling berangkaian (*interconnected*). Antara cabarannya ialah memahami aturan atau konsep sistem di dalam persekitaran yang saling berkait antara entiti yang wujud atau ekosistem tersebut. Tahap kompleksiti mengurus sesebuah organisasi akan bertambah apabila terdapat entiti atau dirujuk sebagai pekerja yang mempunyai kepelbagaian profil kebolehan, keupayaan atau bakat.

Namun dalam abad ke-21 ini, penguasaan ekonomi dan juga kelangsungan organisasi banyak terkesan dengan kebolehan berinovasi, kepelbagaian yang wujud di dalam organisasi perlu dilihat sebagai aset penting bukan sahaja untuk kelangsungan organisasi malah sebagai landasan untuk mencapai kecemerlangan. Institusi Pengajian Tinggi (IPT) misalannya merupakan organisasi

yang sangat penting dalam pembangunan sesebuah negara bukan sahaja dalam aspek memberi pendidikan tinggi kepada rakyat bagi keperluan pasaran kerja malah sebagai agen transformasi dan pemacu perubahan masyarakat dalam menyusuri abad ke-21. Maka, kepelbagaian bakat yang ada dalam institusi tersebut perlu dilihat sebagai aset dan pemangkin kepada perubahan-perubahan yang dijangka perlu dilaksanakan kerana cabaran-cabaran baharu yang dihadapi di dalam organisasi memerlukan pasukan kerja yang berprestasi tinggi.

Kewibawaan pemimpin membawa pengikut berfikir dan berusaha banyak memberi kesan kepada kejayaan sesebuah organisasi mahupun sesebuah negara. Kepimpinan merupakan satu aspek yang sangat penting dalam menentukan arah haluan dan kejayaan sesuatu kelompok manusia seperti keluarga, kumpulan, institusi atau organisasi. Walaupun terdapat pelbagai gaya kepimpinan, setiap gaya perlu disesuaikan dengan kumpulan tertentu mengikut keadaan dan juga hasil objektif tertentu untuk memacu dan menjana modal insan ke arah produktiviti yang tinggi.

Organisasi hari ini menghadapi persekitaran yang bergelora yang perubahan sentiasa berlaku secara berterusan. Bagi menghadapi cabaran ini, sesebuah organisasi perlu melaksanakan aktiviti dengan lebih berkesan, sentiasa peka dengan perubahan

persekitaran luaran, meningkatkan kualiti, mengurangkan kos dan menggunakan sepenuhnya modal intelektual mereka (Castka, Bamber, Sharp, & Belohoubek, 2001).

Dalam persekitaran kumpulan dinamik seperti institusi pengajian tinggi, ianya memerlukan sebuah pasukan yang mempunyai minat yang tinggi untuk menyumbang secara signifikan kepada pembangunan organisasi. Tahap signifikan ini perlu diukur bukan sahaja dari penilaian seorang pemimpin atau ketua, malah penilaian sendiri juga amat penting bagi membentuk satu semangat kepunyaan (*self-belonging*) dan merasa bertanggungjawab terhadap jatuh atau banggunya sesebuah organisasi tanpa mengira tahap kedudukan pangkat seseorang pekerja tersebut.

Dalam membawa sesebuah organisasi ke arah pertumbuhan yang dinamik, terdapat beberapa model ciri pasukan berprestasi tinggi. Antaranya adalah pemimpin sebagai model contoh, melahirkan bakat terbaik, persekitaran pasaran yang strategik, kepelbagaian lapisan kepimpinan, membangunkan kapasiti, sumber pasukan yang kreatif, percaya dan sentiasa berkomunikasi serta berani mengambil risiko. Colenso (2000) mendefinisikan pasukan berprestasi tinggi melalui dua komponen iaitu prasyarat merangkumi tujuan, kuasa, sokongan dan objektif serta ciri-ciri yang berkaitan seperti kemahiran interpersonal, penglibatan membuat keputusan, kreativiti, dan pengurusan persekitaran luaran.

Pasukan berprestasi tinggi mempunyai fikiran yang lebih mendalam tentang tujuan, matlamat prestasi yang lebih bercita-cita tinggi, pendekatan yang lebih lengkap, akauntabiliti yang tinggi dan berkemahiran. Terdapat tujuh faktor yang membezakan pasukan berprestasi tinggi yang dianggap sebagai sebuah 'pasukan impian'. Antaranya adalah mempunyai persefahaman dan *platform* yang kukuh, wawasan yang sama, persekitaran yang kreatif, percambahan idea-idea baharu, ketahanan terhadap halangan, sentiasa berhubung dengan aktif dan belajar dari pengalaman.

Dalam konteks ini, perkhidmatan awam yang merupakan populasi besar dalam masyarakat masa ini sentiasa berhadapan dengan cabaran daripada pelbagai aspek; iaitu ekspektasi pemegang taruh, pengaruh globalisasi dan kehendak rakyat tanpa had sempadan. Perkhidmatan awam juga perlu berubah dalam melangkaui ekspektasi organisasi melalui pendekatan kreativiti dan inovasi. Ianya sejajar dengan matlamat teras kedua misi nasional iaitu meningkatkan keupayaan pengetahuan dan inovasi negara serta memupuk minda negara dalam melahirkan modal insan yang memiliki minda kelas pertama untuk menghadapi cabaran pembangunan ekonomi berlandaskan ilmu pengetahuan dan inovasi.

Universiti juga dianggap sebagai agen transformasi negara dan tempat untuk melahirkan modal insan yang mempunyai keupayaan pengetahuan, kemahiran dan ciri-ciri peribadi unggul melalui transformasi pengajian tinggi negara. Aspek kepimpinan perlu diperkasakan melalui beberapa inisiatif seperti pelan penggantian, pengurusan bakat, penilaian, penentuan piawai dan sebagainya. Inisiatif ini akan menyumbang kepada pembangunan perubahan minda dan pemerkasaan kepimpinan kepada golongan pelapis akademik dan tadbir urus di samping

merangsang perkongsian ilmu merentasi IPT sebagai agen transformasi negara.

Kepelbagaian bakat kepimpinan ini memperlihatkan ianya perlu digarap melalui komponen utama iaitu gaya pemikiran yang kreatif, kepentingan tugas melalui pengukuhan dan wawasan yang sama serta ciri-ciri tingkah laku yang berkait rapat kepada ketahanan terhadap halangan, berhubung aktif dan belajar daripada pengalaman. Kepelbagaian bakat harus berdasarkan *profiling* bagi memastikan bahawa "*the right person to do the job right*". Kepelbagaian bakat, kemahiran dan kepakaran yang ada pada warga organisasi abad ke 21 ini menuntut pengijrahan daripada "*idea of authority*" kepada "*authority of idea*". Kejayaan sesebuah organisasi diukur berdasarkan kepada kecekapan, keberkesanan, produktiviti, kualiti produk serta penyampaian yang akhirnya memerlukan kepimpinan yang menilai secara realistik, berupaya melakukan anjakan paradigma serta berfikir jauh.

Penulis ialah Penolong Pendaftar Kanan, Jabatan Hal Ehwal Akademik & Antarabangsa, Universiti Malaysia Pahang. Beliau juga merupakan Ketua Biro Pembangunan Rakan Sekerja, Persatuan Pegawai Tadbir & Ikhtisas UMP dan Ahli Majlis Persatuan Pentadbir IPTA (MASTI).

Pasukan berprestasi tinggi mempunyai fikiran yang lebih mendalam tentang tujuan, matlamat prestasi yang lebih bercita-cita tinggi, pendekatan yang lebih lengkap, akauntabiliti yang tinggi dan berkemahiran. Terdapat tujuh faktor yang membezakan pasukan berprestasi tinggi yang dianggap sebagai sebuah 'pasukan impian'. Antaranya adalah mempunyai persefahaman dan *platform* yang kukuh, wawasan yang sama, persekitaran yang kreatif, percambahan idea-idea baharu, ketahanan terhadap halangan, sentiasa berhubung dengan aktif dan belajar dari pengalaman.

